

OBSAH

PŘEDMLUVA.....	10
ÚVOD	15
ČÁST A - VYMEZENÍ MEZINÁRODNÍCH FINANCÍ, JEJICH MÍSTO V STRUKTUŘE CELKOVÝCH FINANCÍ, JEJICH PODSTATA A STRUKTURA...	17
A-1: HOSPODÁŘSKÝ MECHANISMUS, JEHO PODSTATA A JEHO ČLENĚNÍ PODLE STUPNĚ VÝZNAMU JEHO HLAVNÍCH FAKTORŮ	17
<i>A-1.1: Podstata a popis rozhodujících modelů hospodářského mechanismu.....</i>	<i>20</i>
A-1.1.1: Model čistého tržního hospodářského mechanismu	20
A-1.1.2: Model centrálně plánovitého řízení	21
A-1.1.3: Model sociálně tržního hospodářského mechanismu	22
A-1.1.4: Model socialisticko-tržního hospodářského mechanismu	23
A-1.1.5: Model kapitalisticko-socialistický	24
A-2: PODSTATA FINANCÍ A FINANČNÍHO SYSTÉMU.....	24
<i>A-2.1: Podstata financí a finančního systému</i>	<i>25</i>
<i>A-2.2: Finanční systém státu.....</i>	<i>28</i>
<i>A-2.3: Podstata mezistátních a mezinárodních financí a jejich osobitosti vůči vnitrostátním financím.....</i>	<i>29</i>
<i>A-2.4: Finanční trh - jeho podstata a základní druhy.....</i>	<i>32</i>
<i>A-2.5: Mezinárodní finanční trh</i>	<i>35</i>
<i>A-2.6: Devizová politika</i>	<i>36</i>
A-2.6.1: Podstata devizové politiky	36
A-2.6.2: Oblasti devizové politiky	36
ČÁST B - MEZISTÁTNÍ OBCHOD – PRIMÁRNÍ ZÁKLAD A PŘÍČINA VZNIKU A ROZVOJE MEZINÁRODNÍCH FINANCÍ A MEZINÁRODNÍCH FINANČNÍCH TRHŮ	40
B-1: PŘÍČINY VZNIKU A ROZVOJE MEZISTÁTNÍHO OBCHODU	40
B-2: MEZISTÁTNÍ A MEZINÁRODNÍ PĚTEBNÍ STYK A JEHO PĚTEBNÍ, FINANČNÍ A ZAJIŠŤOVACÍ PRODUKTY	44
<i>B-2.1: Mezistátní a mezinárodní platební styk – jeho systém a produkty.....</i>	<i>44</i>
B-2.1.1: Podstata mezistátního a mezinárodního platebního styku	44
B-2.1.1.1 : Systém korespondenčních bank	45
B-2.1.1.2 Technologické prostředky přenosu dat - S.W.I.F.T.	48
B-2.1.1.3 Dodací podmínky v mezistátním obchodě	50
B-2.1.1.4 Dokumenty v zahraničním obchodě a v mezistátních financích.....	51
B-2.1.2: Platební nástroje v mezistátním platebním styku.....	52
B-2.1.2.1 Nedokumentární platby – platební příkaz do zahraničí (resp. hladká platba, resp. clean payment).....	53
B-2.1.2.2 Dokumentární platby.....	54
B-2.1.2.2.1 Platba šekem.....	54
B-2.1.2.2.2 Dokumentární inkaso	55
B-2.1.2.2.3 Dokumentární akreditiv.....	57
B-3: FINANCOVÁNÍ V ZAHRAIČNÍM OBCHODĚ A FINANČNÍ OPERACE S NÍM SPOJENÉ.....	60
<i>B-3.1: Nástroje krátkodobého financování zahraničněobchodních operací</i>	<i>61</i>
B-3.1.1: Kontokorentní úvěry	61
B-3.1.2: Zálohy na exportní produkci nebo importované zboží	61
B-3.1.3: Směnečné úvěry	62

B-3.1.3.1 Eskontní úvěr.....	62
B-3.1.3.2 Akceptační úvěry.....	63
B-3.1.3.3 Ramboursní úvěry	64
B-3.1.3.4 Ručitelské (avalové) úvěry	65
B-3.1.4: Eurodolarové resp. euroměnové úvěry s pevnou úrokovou sazbou.....	67
B-3.2: Nástroje středně- a dlouhodobého financování zahraničního obchodu.....	67
B-3.2.1: Střednědobé a dlouhodobé úvěry obchodních bank a jiných finančních institucí	68
B-3.2.2: Dlouhodobé euroměnové úvěry	68
B-3.2.3: Financování prostřednictvím speciálních fondů na podporu exportu	68
B-3.2.4: Smíšené formy exportního financování	69
B-3.2.5: Konsensus mezi zeměmi OECD	69
B-3.3: Zvláštní formy financování zahraničněobchodních operací.....	70
B-3.4: Finanční nástroje zajišťující zahraničněobchodní pohledávky a závazky.....	71
B-3.4.1: Mezinárodní záruky (garance)	72
B-3.4.1.1 Akontační záruka (repayment guarantee)	73
B-3.4.1.2 Nabídková garance (bid bond, tender guarantee).....	74
B-3.4.1.3 Záruka za dodání zboží (Lieferungsgarantie, delivery guarantee).....	74
B-3.4.1.4 Záruka za dodání služeb (Leistungsgarantie, performance guarantee)	74
B-3.4.1.5 Záruka za projektovaný výkon dodané výrobní investice (Gewährleistungsgarantie, warranty guarantee)	74
B-3.4.1.6 Záruka za provedení platby (Zahlungsgarantie, payment guarantee)	75
B-3.4.1.7 Záruka za dodání dokumentů (Dokumentengarantie).....	75
B-3.4.1.8 Celní záruka.....	75
B-3.4.1.9 Záruka za poskytnutí úvěru	75
B-3.4.2: Pojišťování exportních rizik.....	76
B-3.4.2.1 Státní pojišťování exportních úvěrů	76
B-3.4.2.2 Soukromé pojišťování exportních úvěrů.....	77
B-3.4.2.3 Prohlášení o patronátu.....	77
B-3.4.3: Ochranné klauzule (protective covenants)	78
B-4: PLATEBNÍ BILANCE – ZÁKLADNÍ MAKROEKONOMICKÝ INFORMAČNÍ AGREGÁT PRO KVANTIFIKACI FINANČNÍCH TOKŮ ZEMĚ SE ZAHRANIČÍM	79
B-4.1: Konstrukce platební bilance	79
B-4.2: Analýza platební bilance z pohledu vnější ekonomické rovnováhy státu	84
ČÁST C - RIZIKA V MEZINÁRODNÍCH FINANČNÍCH VZTAZÍCH - JEJICH PODSTATA, DRUHY A ŘÍZENÍ	91
C-1: PODSTATA RIZIK A JEJICH DRUHY	91
C-2: RIZIKO ZEMĚ (RIZIKO STÁTU)	92
C-2.1: Podstata a význam rizika státu	92
C-2.2: Struktura rizika země	93
C-2.2.1: Riziko hospodářské (ekonomické).....	93
C-2.2.1.1 Vnitřně-ekonomické ukazatele.....	94
C-2.2.1.2 Zahraničně-ekonomické ukazatele.....	95
C-2.2.2: Politické riziko	96
C-2.2.2.1 Vnitřně politické rizikové faktory	96
C-2.2.2.2 Zahraničněpolitické rizikové faktory	97
C-2.2.3: Riziko skupiny zemí.....	97
C-2.2.4: Bezpečnostní riziko	98
C-2.3: Následky vzniku rizika země a nástroje k jeho předvídání a eliminaci.....	99

C-2.3.1: Účinky ekonomického rizika země	99
C-2.3.2: Účinky politického rizika země	101
C-2.3.3: Metody pro posouzení vzniku rizika země	102
C-2.3.3.1 Podrobné kvalitativní metody	103
C-2.3.3.2 Strukturovaně zaměřené metody	103
C-2.3.3.3 Ratingové metody	103
C-2.3.3.4 Matematicko-statistické metody	105
C-2.3.3.5 Simulační metody	106
C-2.3.4: Nástroje k zajištění se vůči riziku země	106
C-3: RIZIKO MĚNOVÉHO KURZU	108
<i>C-3.1: Podstata měnového rizika v širším a užším pojetí</i>	<i>108</i>
<i>C-3.2: Složky devizového rizika</i>	<i>111</i>
<i>C-3.3: Řízení devizových rizik – podstata, strategie a nástroje</i>	<i>114</i>
C-3.3.1: Podstata řízení devizových rizik	115
C-3.3.2: Strategie řízení měnového rizika	116
C-3.3.3: Nástroje k zajištění rizika měnového kursu	117
C-3.3.3.1 Nástroje zabraňující vzniku devizového rizika	118
C-3.3.3.1.1 Volba měny kontraktu	118
C-3.3.3.1.2 Použití měnové resp. kursovní doložky	119
C-3.3.3.1.3 Paralelné financování a měnové swapy	119
C-3.3.3.2 Nástroje vyrovnávající ztráty ze vzniku devizového rizika	120
C-3.3.3.2.1 Devizové termínové obchody	121
C-3.3.3.2.2 Finanční hedging	122
C-3.3.3.2.3 Systém „Rychle nebo pomalu“ (leading and lagging)	123
C-3.3.3.2.4 Prodej pohledávek	124
C-3.3.3.2.5 Pojištění devizového rizika	125
C-3.3.3.2.6 Mezinárodní leasing	125
C-3.3.3.3 Nástroje redukující devizové riziko	126
C-3.3.3.3.1 Platby předem, zálohy, platby po částech	126
C-3.3.3.3.2 Druh měny kontraktu stanoven formou měnového koše	127
C-3.3.3.3.4 Nástroje k předcházení devizového rizika	127
C-4: RIZIKO ZMĚNY ÚROKOVÉ SAZBY	128
<i>C-4.1: Podstata rizika změny úrokové sazby</i>	<i>128</i>
<i>C-4.2: Produkty k zajištění rizika změny úrokové sazby</i>	<i>129</i>
C-4.2.1: Druhy úrokových produktů bank k zajištění jejich i klientských úrokových rizik	132
C-5: RIZIKA PŘI TERMÍNOVÝCH A DERIVÁTOVÝCH OBCHODECH	133
<i>C-5.1: Všeobecné druhy finančních rizik</i>	<i>133</i>
C-5.1.1: Riziko změny tržní ceny	134
C-5.1.2: Riziko likvidity	134
C-5.1.3: Riziko korelace	137
C-5.1.4: Riziko pákového efektu (nem. Hebelwirkung, angl. Leverage-Effekt)	138
C-5.1.5: Riziko úvěrového financování	138
C-5.1.6: Riziko obchodů „na margin“ a podstata „margin-systém“	139
C-5.1.7: Riziko obchodů se zahraničím	142
C-5.1.8: Vliv obchodních poplatků na ziskovost burzovního případu	142
C-5.1.9: Daňová rizika	144
C-5.1.10: Ostatní rizika při obchodování s cennými papíry	145
<i>C-5.2: Specifické druhy termínových a derivátových rizik</i>	<i>146</i>

ČÁST D - PODSTATA PENĚŽ, MĚNOVÝ SYSTÉM STÁTU A DRUHY PENĚŽNÍCH SOUSTAV, SYSTÉMY MĚNOVÝCH KURSŮ, POVÁLEČNÝ MEZINÁRODNÍ MĚNOVÝ SYSTÉM 148

D-1: PODSTATA PENĚŽ, MĚNOVÝ SYSTÉM STÁTU A DRUHY PENĚŽNÍCH SOUSTAV	149
<i>D-1.1: Vznik a podstata peněz.....</i>	<i>149</i>
<i>D-1.2: Měna a měnová soustava.....</i>	<i>151</i>
<i>D-1.3: Peněžní soustavy a formy peněz</i>	<i>153</i>
D-1.3.1: Neúvěrové formy peněz.....	153
D-1.3.1.1 Soustava kovových peněz	153
D-1.3.2: Úvěrové formy peněz.....	157
D-1.3.2.1 Obchodně úvěrová emise peněz.....	157
D-1.3.2.2 Bankovní-úvěrová emise peněz.....	160
D-1.3.2.3 Rozpočtově-úvěrová emise peněz.....	166
D-2: SYSTÉMY MĚNOVÝCH KURSŮ	168
<i>D-2.1: Systém pevných měnových kursů</i>	<i>168</i>
<i>D-2.2: Systém pohyblivých měnových kursů.....</i>	<i>171</i>
D-3: POVÁLEČNÝ MEZINÁRODNÍ MĚNOVÝ SYSTÉM – PODSTATA, PŘÍČINY VZNIKU, PRŮBĚH A ZPŮSOB FUNGOVÁNÍ.....	172
<i>D-3.1: Základní parametry, které ovlivnily podstatu, formování a výslednou kvalitu poválečného mezinárodního měnového systému.....</i>	<i>172</i>
<i>D-3.2: Keynesův plán organizace poválečného mezinárodního měnového systému</i>	<i>173</i>
<i>D-3.3: Brettonwoodský mezinárodní měnový systém.....</i>	<i>177</i>
D-3.3.1: Vznik a podstata poválečného mezinárodního měnového systému.....	177
D-3.3.1.1 Podstata amerického návrhu	177
D-3.3.1.2 Realizace amerického návrhu	179
D-3.3.2: Fungování a následná krize brettonwoodského měnového systému	181
D-3.3.2.1 Období 1945 - 1947	181
D-3.3.2.2 Období existence Marshallova plánu – 1948-1952.....	183
D-3.3.2.3 Období 1952-57 – období stability a začínajícího ekonomického oslabování USA.....	186
D-3.3.2.4 Období let 1958-1971 – období prohlubující se krize dolaru a její vyústění do zhroucení brettonwoodského mezinárodního měnového systému.....	187
D-3.3.2.5 Vznik zlatého poolu	188
D-3.3.2.6 Prohlubování krize brettonwoodského mezinárodního měnového systému a její vyvrcholení	189
<i>D-3.4: Postbrettonwoodský mezinárodní měnový systém</i>	<i>192</i>
<i>D-3.5: Evropský měnový systém.....</i>	<i>194</i>
<i>D-3.6: Fenomén eurodolarů a euroměn - podstata, příčiny vzniku a fungování.....</i>	<i>200</i>
D-3.6.1: Podstata vzniku a rozvoje eurodolarů a euroměn	200
D-3.6.2: Příčiny vzniku eurodolarů.....	201
D-3.6.3: Důsledky vzniku eurodolarů a euroměn	205

ČÁST E - INSTITUCIONÁLNÍ STRUKTURA MEZINÁRODNÍCH FINANČÍ A ÚKOLY JEJICH HLAVNÍCH SUBJEKTŮ 208

E-1: INSTITUCIONÁLNÍ USPOŘÁDÁNÍ MEZINÁRODNÍCH FINANČÍ.....	208
<i>E-1.1: Hlavní subjekty mezinárodního měnového systému s celosvětovým vlivem a jejich funkce</i>	<i>209</i>
E-1.1.1: Mezinárodní měnový fond (International Monetary Fund)	209
E-1.1.1.1 Mechanismus rozhodování MMF.....	209
E-1.1.1.2 Hlavní činnosti MMF	210

E-1.1.1.3 Vývoj MMF	212
E-1.1.2: Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (International Bank for Reconstruction and Development - IBRD)	214
E-1.1.2.1 Stručný vývoj IBRD	214
E-1.1.2.2 Základní cíle a úkoly IBRD	214
E-1.1.2.3 Organizace Světové banky	215
E-1.1.2.4 Struktura IBRD a systém rozhodování	216
E-1.1.2.5 Činnost banky a její spolupráce s jednotlivými členskými zeměmi	216
E-1.1.2.6 Zdroje financování	217
E-1.1.2.7 Proces získání půjčky od IBRD	218
E-1.1.2.8 Programy IBRD	218
E-1.1.2.9 Kritika Světové banky	219
E-1.1.2.10 Světová banka a Česká republika	219
E-1.1.3: Banka pro mezinárodní zúčtování (Bank for International Settlement)	219
E-1.1.3.1 Formy fungování BIS	220
E-1.1.3.2 Funkce BIS	221
E-1.1.3.3 Úlohy a pravomoci BIS	222
E-1.1.3.4 Akcionáři BIS	222
E-1.1.3.5 Orgány BIS	223
E-1.1.3.6 Komise BIS	224
E-1.2: Rozhodující finanční subjekty hlavních světových regionů	225
E-1.2.1: Regionální mezistátní rozvojové banky typu IBRD a jejich význam	225
E-1.2.2: Meziamerická rozvojová banka (Inter-American Development Bank, IDB)	225
E-1.2.3: Africká rozvojová banka (African Development Bank, ADB, AfDB)	226
E-1.2.4: Asijská rozvojová banka (Asian Development Bank, ADB)	226
E-1.2.5: Evropská investiční banka	227
E-1.2.6: Evropská banka pro obnovu a rozvoj (European Bank for Reconstruction and Development, EBRD)	228
E-1.3: Rozhodující centrální banky jednotlivých států a jejich vliv na mezistátní finance	230
E-1.3.1: Federal Reserve System	230
E-1.3.2: Evropská centrální banka (European Central Bank -ECB)	234
E-1.3.2.1 Majetek ECB	235
E-1.3.2.2 Organizace ECB a její postavení v Evropské unii	235
E-1.3.2.3 Smluvní partneři ESCB	236
E-1.3.2.4 Nástroje a operace ESCB a ECB	237
E-1.3.2.4.1 Operace na volném trhu	237
E-1.3.2.4.2 Systém povinných minimálních rezerv	239
E-1.3.2.4.3 Stálé finanční zdroje:	239
E-1.3.2.4.4 Intervence na devizových trzích:	239
E-1.3.2.5 Právní akty a informovanost	240
E-1.3.2.6 Politické cíle a měnová strategie ECB	240
E-1.3.2.6.1 Varianty měnových strategií ECB a jejich charakteristika	242
E-1.3.2.6.2 Alternativní strategie ECB	243
E-1.3.2.6.3 Cesta ke strategii jednotné měnové politiky	243
E-1.3.2.6.4 Definitivní určení měnové strategie	244

ČÁST F - MEZINÁRODNÍ FINANČNÍ TRHY- STRUKTURA, FUNKCE, PRODUKTY	246
--	------------

F-1: STRUKTURA A FUNKCE MEZINÁRODNÍCH FINANČNÍCH TRHŮ	246
<i>F-1.1: Struktura mezinárodních finančních trhů a jejich hlavní druhy.....</i>	<i>247</i>
F-1.1.1: Struktura hlavních světových finančních trhů	248
F-1.1.2: Základní druhy operací realizovaných na hlavních finančních trzích	250
<i>F-1.2: Deriváty a derivátové finanční trhy</i>	<i>251</i>
F-1.2.1: Podstata a funkce finančních derivátů	252
<i>F-1.3: Funkce mezinárodních finančních trhů</i>	<i>254</i>
F-2: MĚNOVÉ TRHY A DEVIZOVÉ OBCHODY	255
<i>F-2.1: Základní pojmy – měna, měnový kurs, deviza, devizový trh,</i>	<i>255</i>
<i>F-2.2: Devizové trhy –jejich struktura, fungování a účastníci</i>	<i>259</i>
F-2.2.1: Struktura devizových trhů	259
F-2.2.1.1 Okamžitý devizový trh (něm. Devisenkassamarket, angl. spot market)	261
F-2.2.1.2 Klasický termínový devizový trh (forward market)	262
F-2.2.1.3 Derivátové devizové trhy	263
F-2.2.1.3.1 Trhy devizových futures (currency futures)	263
F-2.2.1.3.2 Trhy devizových opcí (currency options).....	264
F-2.2.2: Účastníci devizových trhů	266
F-2.2.3: Druhy devizových trhů podle typu prováděných devizových operací	269
F-2.2.3.1 Základní devizové operace – podstata a fungování	269
F-2.2.3.1.1.1 Právo na měnovou opci	270
ČÁST G - SVĚTOVÁ FINANČNÍ KRIZE 2007 – 2009 – JEJÍ PŘÍČINY, VZNIK, PODSTATA A ROZHODUJÍCÍ MAKROEKONOMICKÉ DOPADY	272
G-1: PŘÍČINY VZNIKU A VYTVÁŘENÍ „ÚRODNÉ PŮDY“ PRO VZNIK KRIZE	273
<i>G-1.1: Vznik vhodného enviromentálního prostředí.....</i>	<i>274</i>
G-1.1.1: Vznik státem podporovaných hypotečních institucí v USA a jejich pozdější transformace na instituce produkující smrtelně toxické produkty	274
G-1.1.2: Změny právních norem v USA v oblasti hypoték a finančních derivátů.....	276
G-1.1.3: Vznik „vhodného“ legislativního rámce pro transformaci zdravých finančních produktů bank a příslušných finančních institucí na toxické produkty a jeho následky	281
G-1.1.4: Transformace původně bezpečných finančních produktů finančních institucí na produkty smrtelně toxické	283
G-1.1.4.1 Objektivní transformace produktu AMR na vysoce až totálně toxický produkt	284
G-1.1.4.2 Od počátku totálně toxické derivátové hypoteční produkty	287
G-1.1.4.3 Zobecnění těchto postupů a jejich následky	289
G-2: ARCHITEKTURA STAVBY TOXICKÉHO SYSTÉMU A JEJÍ PERFEKCIONISMUS.....	290
<i>G-2.1: Proč takový rozsah US a světové devastace bohatství a destrukce celého světového finančního systému ?</i>	<i>291</i>
<i>G-2.2: Architektura hlavních prvků toxického systému</i>	<i>291</i>
G-2.2.1: Hlavní toxické produkty – jejich podstata a členění.....	292
G-2.2.1.1 Hlavní druhy toxických derivátových produktů	292
G-2.2.1.1.1 Asset Backed Securities – cenné papíry kryty konkrétním aktivem	293
G-2.2.1.1.2 Mortgage Backed Securities resp. Collateralized Mortgage Obligation (hypotékou zaručen cenný papír resp. dluh zaručený hypotékou) ...	294
G-2.2.1.1.3 Collateralized Debt Obligation (obligace zaručena dluhem) – podstata a druhy	295
G-2.2.1.2 Commercial Papers – tzv. komerční papíry	296
G-2.2.1.2.1 Deriváty z finančních derivátů	297

G-2.2.1.3 Podstata vzniku toxických hypotečních produktů	298
G-2.2.1.3.1 Credit default swap (česky doslovně: Výměna úvěru při výpadku primárním dlužníkem).....	298
G-2.2.2: Rozšiřování finanční krize zasahováním stále širšího okolí	299
G-2.2.3: Mapa sítě vzniku a rozšíření finanční krize v USA – marketingový perfekcionismus	301
G-2.3: Selhání všech hlavních regulačních a kontrolních mechanismů	304
G-2.3.1: Selhání účetních metod	304
G-2.3.2: Selhání lidí	305
G-2.4: Kdy tato finanční krize skončí?.....	306
POUŽITÁ LITERATURA	308